

Transformatieagenda passend onderwijs in samenhang met jeugdhulp

1. De transformatieagenda passend onderwijs

1.1 Inleiding

Gemeenten en onderwijs voelen zich gezamenlijk verantwoordelijk voor de ondersteuning van jongeren in de regio Noord-Kennemerland. In de afgelopen jaren is meerdere malen overleg gevoerd tussen de samenwerkingsverbanden (swv) voortgezet (speciaal) onderwijs (vo/vso) en het primair onderwijs (po) en de vijf betrokken gemeenten. Resultaat hiervan is een gezamenlijke visie, verankerd in de transformatieagenda passend onderwijs-jeugdhulp.

De agenda is toegespitst op een aantal speerpunten. Dit zijn: verbinding preventie en toegang, integraal arrangeren, overgangen, uitvoeringsafspraken, monitor- en evaluatie, consequenties passend onderwijs voor leerlingenvervoer en consequenties passend onderwijs voor huisvesting. Deze speerpunten zijn vertaald naar tien gezamenlijke ambities met bijbehorende acties. Door prioritering en samenvoeging van de ambities bevat de uiteindelijke agenda acht ambities.

Wat vooraf ging

In 2014 is de eerste gezamenlijke agenda passend onderwijs-jeugdhulp opgesteld. In 2016 volgde een tweede agenda, welke op 6 april 2016 in het Op Overeenstemming Gericht Overleg (OOGO) tussen wethouders en directies van de samenwerkingsverbanden po en vo/vso is besproken en vastgesteld. Tijdens deze bijeenkomst is tevens opdracht gegeven om acties uit te werken en te prioriteren. Daarnaast is in maart 2016 op een toekomstsessie 'jeugdhulp regio Alkmaar werkgroep onderwijszorgarrangementen' met afgevaardigden van gemeenten, onderwijs en jeugdhulp/jeugdzorg aanbieders gesproken over prioriteiten in de verbinding tussen onderwijs en jeugdhulp. Deze notitie bevat een eerste uitwerking per ambitie, voortkomend uit de overleggen.

1.2 Gedeelde uitgangspunten

Centraal staan de volgende gedeelde uitgangspunten van onderwijs en gemeenten:

Onderwijs	Gemeenten
Basis op orde Ondersteuning waar nodig Speciaal waar het moet	Basis op orde Ondersteuning waar nodig Speciaal waar het moet
Van curatie naar preventie: door vroegtijdige onderkenning opschaling voorkomen.	Van curatie naar preventie: opschaling naar zware zorg voorkomen.
Handelingsgericht werken en arrangeren.	Werken volgens sociale netwerk strategieën.
Onderwijs zoveel mogelijk thuisnabij en regulier.	Hulp zo licht en dichtbij mogelijk (in de wijk).
Lichte / extra ondersteuning op school heeft de voorkeur boven doorverwijzen naar het speciaal (basis)onderwijs of voortgezet speciaal.	Lichte / extra hulp in de wijk heeft de voorkeur boven uithuisplaatsingen en residentiele trajecten.

Transformatieagenda passend onderwijs in samenhang met jeugdhulp

Eén kind, één gezin, één plan ¹	Eén kind, één gezin, één plan
Samen sterker, met ruimte voor lokale verschillen.	Regionale samenwerking, met ruimte voor lokaal maatwerk.
Voorkomen van thuiszitten en schooluitval.	Optimale voorbereiding op participatie in de samenleving.
1 virtueel loket: maakt niet uit bij wie iemand komt we schakelen de juiste personen bij.	1 virtueel loket: maakt niet uit bij wie iemand komt we schakelen de juiste personen bij.
Gezamenlijke sociale kaart: betrekken wie nodig is.	Gezamenlijke sociale kaart: betrekken wie nodig is.

1.3 Ambities en acties

De gedeelde uitgangspunten vormen de basis voor de acht ambities uit de transformatieagenda. Bij deze ambities zijn acties uitgewerkt.

Ambitie 1. Een gedeelde lange termijn visie

Het ontwikkelen van een gedeelde, lange termijn visie op het landschap van onderwijs en hulp door gemeenten, onderwijs en jeugdhulp instellingen is voorwaardelijk voor het behalen van de overige ambities uit deze agenda.

Doel	Actie	Planning	Trekker	Participanten	Ureninzet ²	Uitwerking
Formuleren gezamenlijk visie en vaststellen kaders, te behalen resultaten en de benodigde ontwikkelruimte	Voorbereiden bestuurlijke bijeenkomst Tussen wethouders, jeugdhulp, scholen, samenwerkingsverbanden	Voorbereiding: september 2016 Bijeenkomst: oktober 2016	Swv-en	1 Swv po 1 Swv vo 2/3 gemeenten 1 communicatie ondersteuner	74 uur	Trekker: coördinatie en organisatie 40 uur Deelnemers: inhoudelijk deel 20 uur Afstemming en overleg 8 uur Communicatie; tekstueel 6 uur

¹ Po ontwikkelt samen met scholen en partners een webbased Totaal ontwikkelingsplan: TOP-dossier. Hierin krijgen alle professionals met toestemming van ouders en school toegang tot het '1 kind 1plan' en werken zij samen aan dit plan. Het TOP-dossier voldoet aan alle privacywetgevingen. Het gebruik start in augustus 2016.

² Met de ureninzet wordt uitgegaan van de bestaande formaties in de regio. Het kan worden gezien als een taakverdeling tussen de gemeenten en het onderwijs. Op deze wijze kunnen de betrokken medewerkers bij het management aangeven wat de benodigde inzet van uren is. Daar waar extra formatie nodig, wordt dit expliciet aangegeven. Uren secretariaat zijn niet in dit overzicht opgenomen. De afkortingen: O- Onderwijs Gem- Gemeente LPL- Leerplicht JG- Jeugd & Gezinscoaches

Transformatieagenda passend onderwijs in samenhang met jeugdhulp

Ambitie 2. Doorontwikkeling van onderwijs-zorgarrangementen (OZA's)

Sommige jeugdigen hebben zulke specifieke onderwijs-, ondersteunings- en zorgbehoeften, dat een gecombineerd aanbod van (speciaal) onderwijs en jeugdhulp nodig is. Een integraal arrangement, waarin onderwijs, jeugdhulp, opvoedondersteuning, dagbesteding of arbeidstraining gecombineerd worden, kan voor deze leerlingen een passend perspectief bieden. Daarmee kan voorkomen worden dat zij thuis zitten, voortijdig uitvallen of zonder perspectief op werk het onderwijs verlaten.

Doel	Actie	Planning	Trekker	Participanten	Ureninzet	Uitwerking
Door ontwikkelen OZA's om te zorgen voor een dekkend aanbod van ondersteuning onderwijs en jeugdhulp, waardoor de jongere optimaal kan functioneren.	De ontwikkeling van onderwijs-zorgarrangementen wordt (door)ontwikkeld en gemonitord Vraagstukken worden actief opgespoord en geagendeerd voor het OOGO. Onderwijszorgarrangementen worden gerealiseerd door financiële middelen onderwijs, jeugdhulp en andere gemeentelijke- / rijksvoorzieningen te bundelen. Prioriteit hebben OZA's voor: kinderen met een ernstige meervoudige beperking, kinderen die persoonlijke begeleiding (voorheen AWBZ) nodig hebben om aan het onderwijs deel te kunnen nemen en kinderen met ernstige enkelvoudige dyslexie (EED).	September 2016 December 2016 (evaluatie)	Swv-en	Werkgroep van onderwijs, gemeenten (beleid jeugdhulp, onderwijs, VSV en Wmo/participatie), jeugdhulpaanbieders en VSV/RMC.	Zie kolom rechts	Link met ambitie 8.3, geen extra inzet nodig

Ambitie 3. Thuiszitten is geen optie, gemeenten en onderwijs werken samen aan een optimale voorbereiding van alle jongeren op participatie in de samenleving

De ambitie dat in 2020 geen enkel kind langer dan drie maanden thuiszit zonder passend aanbod van onderwijs en/of zorg is op 13 juni 2016 verankerd in het thuiszitterspact³. Onderdeel van het thuiszitterspact is de opdracht aan gemeenten en samenwerkingsverbanden om een sluitende thuiszittersaanpak te realiseren. De sluitende aanpak omvat in elk geval afspraken over:

- Doelen voor de reductie van het aantal thuiszitters
- Preventie van uitval
- Samenwerking met de zorg
- Maatwerk voor kinderen
- Route naar een passende plek
- Doorzettingsmacht of -kracht
- Terugdringen vrijstellingen op grond van artikel 5 onder a: het kind is om psychische of lichamelijke redenen niet in staat naar school te gaan.

Doel	Actie	Planning	Trekker	Participanten	Ureninzet	Uitwerking
Minimaliseren van thuiszittende leerlingen.	Gemeenten en onderwijs werken samen aan een optimale voorbereiding van alle jongeren op participatie in de samenleving en realiseren een sluitende thuiszittersaanpak.	December 2016	Swv-en en gemeenten	Swv po en vo, onderwijsexpert, JGGZ, gemeenten beleid (vo leerplicht, RMC/VSV, Wmo, J&Gcoach/consulent), leerplicht, jeugdhulp, RMC	120	Afstemming en overleg op jaarbasis 20 O/LPL/VSV/RMC/JG 100 Formuleren afspraken 10 O/Gem 20

³ Het thuiszitterspact is te raadplegen via: <https://www.passendonderwijs.nl/wp-content/uploads/2016/06/Thuiszitterspact-13-6-2016.pdf>

Transformatieagenda passend onderwijs in samenhang met jeugdhulp

Ambitie 4. Naadloze verbinding jeugdhulp en school

Gemeenten en samenwerkingsverbanden leggen afspraken vast over de verdeling van verantwoordelijkheden en ondersteuningsroutes via (vroeg)signalering en opvolgen van signalen.

Doel	Actie	Planning	Trekker	Participanten	Ureninzet	Uitwerking
Naadloze verbinding jeugdhulp en school	Vastleggen van afspraken over de verdeling van verantwoordelijkheden en ondersteuningsroutes via (vroeg)signalering en opvolgen van signalen.	April 2017	Swv-en en gemeenten	Voorschoolse voorzieningen, swv, mbo gemeenten, beleid (jeugdhulp), J&G coaches/consulent, leerplicht en jeugdhulpaanbieders	86	Afstemming en overleg 6 O/JG/LPL/Gem Voorstel afspraken en ondersteuningsroutes 40 O/Gem 80

Ambitie 5. Optimale aansluiting jeugdhulp bij specifieke doelgroep opvangvoorzieningen, sbo, so en vso

Deze ambitie heeft betrekking op: het Speciaal basisonderwijs (sbo), speciaal onderwijs (so) en voortgezet speciaal onderwijs (vso), jongeren in detentie / gesloten jeugdhulp en Jeugd-GGZ in transities. Bij kinderen met verstandelijke, lichamelijke of ontwikkelingsbeperking is intensieve samenwerking tussen alle partijen nodig. Dat begint bij het opstellen van een gezamenlijk en integraal plan, waarin zo concreet mogelijk wordt beschreven wat de onderwijs- en ontwikkelingsdoelen zijn en wat er nodig is aan onderwijsondersteuning en jeugdhulp om die doelen te behalen.

Doel	Actie ⁴	Planning	Trekker	Participanten	Ureninzet	Uitwerking
Optimale aansluiting jeugdhulp bij opvangvoorzieningen, sbo, so en vso	<ol style="list-style-type: none"> Afspraken over terugkoppeling, handelingsadviezen en consultatie op afroep (bij MDO). Inzet van preventieve JGZ: observatie, diagnostiek en korte behandeling / ondersteunende gesprekken en handelingsadviezen. Starten van begeleiding tijdens wachtlijstplaatsing om minimaal de schoolgang te ondersteunen. Op enkele locaties (sbo, vmbo, pro, (v)so) is directe vraag naar intensievere samenwerking met zorginstellingen en mogelijk ontwikkeling van onderwijs-zorgarrangementen. De relatie tussen gedrag(training) thuis en op school vormt hierin de kern. Kennis van gespecialiseerde hulpinstellingen wordt zo de school in gebracht en is ondersteunend aan het pedagogisch klimaat. Uitwerken van de transferbegeleiding vanuit de gespecialiseerde onderwijs, jeugdhulp en JGZ-instellingen. Hieronder valt ook de integrale aanpak van kwetsbare jongeren bij de overgang naar een andere school (po/vo/mbo). 	December 2017	Swv-en	Swv, jeugdhulpaanbieders, gemeenten (J&G coaches/consulent, beleid, jeugdhulp).	86	Afstemming en overleg 6 O/Gem/JG 18 Afspraken formuleren 8 O of Gem 8 Inzet preventieve JGZ en begeleiding tijdens wachtlijstplaatsing Door aanbieders Coördinatie onderbrengen kennis 20 O Uitwerken transferbegeleiding 40

⁴ Deze acties houden verband met eerder ingezette acties.

Transformatieagenda passend onderwijs in samenhang met jeugdhulp

Ambitie 6. Eigen kracht: partnerschap met ouders en kind

Het kind en zijn/haar ouders staan centraal. De ouders zijn op de eerste plaats verantwoordelijk voor het opgroeien en opvoeden van hun kinderen, maar ook school en jeugdhulpverleners hebben daarbij een belangrijke rol.

Doel	Actie	Planning	Trekker	Participanten	Ureninzet	Uitwerking
Versterken eigen kracht: Partnerschap met ouders en kind.	Plan van aanpak om: - ouders in positie te brengen, zodat zij eigen kracht kunnen waarmaken - Tools ter versterking van eigen kracht aan te reiken - belemmeringen weg te nemen, zodat kind krijgt wat hij/zij nodig heeft.	Maart 2017	Swv-en en gemeenten	Jeugdhulpaanbieders, swv, onderwijsexperts, gemeenten (Beleid jeugdhulp), J&Gcoaches/consulenten.	48	Afstemming en overleg 6 O/Gem/JG/Experts 24 Plan van aanpak schrijven 12 O/Gem 24

Ambitie 7. Alle voorzieningen zijn in kaart en verbonden met het onderwijs

De gemeenten zijn verantwoordelijk voor preventie en de toegankelijkheid van (preventieve) jeugdhulpvoorzieningen. Van belang is dat deze voorzieningen aansluiten op het onderwijs om bij te dragen aan preventie. Daarnaast dient in geval van crisis duidelijk te zijn wie met wie contact opneemt en handelt.

Doel	Actie	Planning	Trekker	Participanten	Ureninzet	Uitwerking
Alle voorzieningen zijn in kaart en verbonden met het onderwijs. In geval van crisis zijn betrokkenen bekend en bereikbaar ⁵ .	1. Het afstemmen van calamiteitenplannen gemeenten en onderwijs. 2. Een overzicht van de voorzieningen die een relatie hebben met de ondersteuningsvraag zoals vanuit het onderwijs wordt geconstateerd. 3. Een voorstel voor de wijze waarop de trainingen GGD meer vraaggericht ingezet kunnen worden op de scholen. 4. Een verkenning van bekendheid en bereikbaarheid betrokkenen bij crisis op basis van casuïstiek dient als input.	December 2016 Maart 2017 April 2017	Gemeenten en swv-en	Werkgroep onderwijs/jeugd Gemeenten (jeugdhulp), coördinator sociaal team, beleid. Een werkgroep met gemeenten (coördinator sociaal team, beleid), jeugdhulpaanbieders, GGD, scholen en swv.	60	Overzicht voorzieningen maken (uitzetten vraag, inventarisatie, Overzicht 16 uur Gem Afstemming en overleg 8 O/Gem/GGD 24 Voorstel schrijven 20 Gem Verkenning 16 Gem

Transformatieagenda passend onderwijs in samenhang met jeugdhulp

Ambitie 8. Maatwerk populatie en doelgroep benadering

Elke schoollocatie kent een eigen populatie met een daarmee samenhangende vraag naar (gemeentelijke) ondersteuning. Het in kaart brengen van deze vraag is een voorwaarde voor aansluiting van preventieve en aanvullende ondersteuning op de specifieke vraag van de scholen.

Doel	Actie	Planning	Trekker	Participanten	Ureninzet	Uitwerking	
Aansluiting vraag en ondersteuning	1. Opstellen schoolkaart/profiel met kenmerken populatie en doelgroep	Oktober 2016 (po) December (vo)	Swv-en i.s.m. gemeenten	Smw, swv/scholen, afvaardiging regionale J&G coaches en consultants po en vo, GGD, Leerplicht en beleid gemeenten (jeugdhulp, RMC/VSV, participatie, Wmo).	195	Opstellen schoolkaart en inventarisatie 30 S	
	2. Ontwikkelplan voor verschillende scholen opstellen met gewenste inzet van ondersteuning/doorontwikkeling functie J&G-coaches met aanvulling preventieve jeugdhulp ⁶ .	31 december 2016				Afstemming en overleg 6 O/JG/GGD 18	Ontwikkelplan 14 O/JG/LPL 42
	3. Ontwikkelen arrangementen voor specifieke doelgroepen met als prioriteit: thuiszitters, uitstromende leerlingen praktijkschool zonder ontwikkelingsperspectief en uitstromende jongeren Transferium en TOM.	December 2016 ⁹ en doorloop 2017				Afstemming en overleg 15 O/Gem/LPL 45	Uitwerking arrangementen 30 O/Gem/LPL 90

Het totaal aan uren is met dit voorstel 669 uur.

-000-

⁶ Koppelen aan ambitie 7: alle voorzieningen zijn in kaart en verbonden met het onderwijs. ⁹ Prioriteiten.